

Fairy Glen er en av mange plasser på Hebridene som virkelig setter fantasien i gang.

REISE TILL EUROPAS YTTERKANT

FOTO: MATS ANDERSSON/N TEXT: NINA FRYDENLUND

Det er noe fascinerende med øyer. Det får meg til å tenke på hvilken utfordring livet har vært, og fortsatt er, for både mennesker, planter og dyr. På tidligere reiser har vi vært på Island, Færøyene og Shetland. Denne gangen var det den skotske øygruppen Ytre Hebridene som lokket med følelsen av å være på verdens ende.

Det startet med en tur til øya Isle i april 2018. Vi reiste for å oppleve den skotske røkte whiskyen, men det som også festet seg var den vakre naturen og det rike dyrelivet som man kom veldig nærme. Etter litt research skjønte vi at Ytre Hebridene og Isle of Skye også hadde mye å tilby naturelskende fotografer, og vi bestemte at det skulle bli sommerens reisemål.

Highlands og Loch Ness

Den første etappen gikk til Loch Ness. Det var en utrolig fin kjøretur fra Edinburgh og nordover og det det var lett å se hvorfor deler av Skottland omtales som Highlands. Høye fjell og dype skogkledde daler omkranset reiseruten vår, og vi fant til slutt fram til en campingplass ved bredden av Loch Ness.

Denne berømte innsjøen er 36,3 km lang, 2,7 km bred og 226 meter på det største dypet. Sagnet om den mystiske sjøormen har sitt opphav helt tilbake til år 565, men det var først i 1934 da det dukket opp fotografier av "Nessie" at historien virkelig tok av. Vi la omgående ut på leting etter sjømonsteret, men det var først morgenen etter at vi lyktes i å få et glimt av henne gjennom tåka.

Isle of Skye

En liten kjøretur senere passerte vi broen over til Isle of Skye, øya som er hjem til destilleriet som lager den whiskyen jeg liker aller best; nemlig Talisker. Skye er en utrolig populær øy på grunn av sine dramatiske landskap. Mengden med turister på de stedene vi ville fotografere gjorde dessverre sitt til at vi bare reiste videre. Med to flasker god whisky i bagasjen dro vi opp til Uig hvor fergen skulle ta oss over til Isle of Harris og Lewis. Ved en tilfeldighet kom vi over et sted som heter Fairy Glen i nærheten av Uig, og vi rakk akkurat en fotoutflukt hit før båten skulle gå.

Dette er et magisk lite sted. Formasjonene i landskapet danner små runde og spisse topper, og en av toppene har fortsatt et lag med basalt. På bakken ligger små steiner etter hverandre i en sirkel, og det kan se ut som det har en spirituell funksjon. Dessverre er forklaringen at turister har begynt å legge dem der for å bidra til stedets noe overjordiske utseende.

Isle of Harris og Lewis

Fergetilbudet i Skottland er velutviklet, og båtene anløper flere havner på øyene. Heldigvis for oss! Det viste seg nemlig at avgangene vi kunne tenke oss var fulle og endte med en liten omvei tilbake for at vi i det hele tatt skulle få noe ut av oppholdet der ute. Men det viste seg å være en bra ting!

Vi kom til Isle of Harris midt på natta etter forsinkelser på fergen. Så vi googlet nærmeste campingplass og fant oss et sted å slå opp teltet. Først dagen etter kunne vi virkelig ta inn den vakre utsikten over den hvite stranda og det turkise vannet. Det viste seg at hele veien opp vestsiden av Harris var like vakker. Luskentyre beach er en av Europas lengste sandstrender og det var veldig fascinerende å se hvordan landskapet forandret seg med flo og fjære. Skyene lå lavt og drev fort over åsene. Det lå regn i lufta og fargene i sjøen og på stranda var meditativt duse og beroligende. Hele livet har jeg hatt en sterk tiltrekning til havet, og her følte jeg meg virkelig hjemme.

Skottland har mange gamle historiske plasser. "The Standing Stones of Callanish" på Isle of Lewis er en av dem. Det er et spennende område med steinformasjoner som minner mye om "Stonehenge". Steinene ble reist i form av et kors med en sirkel inni, og fungerte som et rituelt samlingspunkt fra sen steinalder. Midt på dagen var plassen preget av bussene som tømte av lass med turister, og vi fikk vente en god stund før vi klarte å skape de bildene vi ønsket, uten mennesker i søkeren.

Veiene på øyene er smale som sykkelveier og du vet aldri hva som møter deg rundt neste sving. Så da jeg oppdaget en fin gjeng med hjort og hylte ut, stod Mats på bremsen. Vi parkerte med varsellys på, jeg rullet ned vinduet og Mats gikk ut av bilen og ned i grøfta for å smye seg nærmere. De vakre dyrene poserte motvillig noen minutter før de stakk og vi kjørte videre mot nye åpenbareiser.

Ute på Mangersta beach vandret vi i strålende vær. Vannet var rent, klart og turkist men iskaldt! Her ute fant vi noen heftige klipper. Kraftige dønninger rullet inn fra det åpne havet og oversvømte det svarte fjellet før de trakk seg frådende tilbake. Lenger ut så vi en hval som pustet i overflaten før den ble borte igjen.

Valget av teltplass for siste natten på Isle of Harris var svært enkelt. Vi fant oss en plass øverst på sanddynene med utsikt over hele Luskentyre beach. Folk vandret med hunder og barn, og noen badet med vådrakter i det kalde vannet. Vi laget middag, åpnet en flaske rødvin, testet en Neist Point-whisky fra Talisker til dessert og tok en skål for at livet i stort sett ikke kunne bli bedre.

North Uist

– Nå føler jeg at vi er skikkelig "off the grid" sa jeg til Mats da vi satt på fergen over til North Uist. Vi hadde hatt dårlig dekning på telefonene og vært uten input fra omverdenen i flere dager. Det følte ganske godt å ikke måtte bry seg om Trump eller det kommende valget i Sverige for en liten stund. Jönköping kjentes ut som var veldig langt borte.

Uist var ikke en øy som vi hadde planlagt inn i reisen. Så litt på måfå kjørte vi fra fergen, det er ikke så mange veier å velge mellom der ute og avstandene er ikke store. På et lite museum møtte vi en eldre dame som satt vakt på en fotoutstilling om barndomsminner fra øya Uist.

– Er dere fra Sverige? sa hun overrasket.

– Jeg har vært i Sverige en gang. Jeg vet ikke helt hvordan det uttales, men jeg tror det er Jonkjøping? Mats og jeg lo. Vi var visst ikke så langt hjemmefra allikevel!

På Uist så vi også spor fra urgamle menneskelige aktiviteter. En nesten intakt gammel gravhaug stod på en kulle. Hvilken lykke å få en gravplass med en slik vakker utsikt!

Vakker utsikt hadde også jorduglen som var på jakt over kullandskapet. Vi fulgte den i flere minutter, men kunne ikke se at den fikk seg noe bytte. Selen som lå og hvilte på en stein i fjæra tok livet litt mer med ro.

Hjemover

Det var tid for hjemreise, og vi hadde en båtreise og langt å kjøre før vi var framme i Edinburgh. De klare kildene på Skye, kalt Fairy Pools, ble siste fotostopp. Grytidlig på morgenen, før alle andre, vandret vi innover langs elva. De høye mørke fjellene i bakgrunnen var innhyllet i tåke og vi så ikke toppene. Små fosser og glassklare kulper utgjorde et nettverk av små skatter som vi oppdaget en etter en. Det var ikke vanskelig å forstå hvorfor området hadde fått sitt navn!

En overnatting på slott hører med når man er i Skottland syntes vi. Merkelig nok synes jeg at jeg sov bedre i teltet, men en 3-retters middag og spa var ingen dum avslutning på årets fotoreise. ■

De store røde hjortene kommer ikke fra Skottland, men stammer fra fastlands-Europa. De kom til øyene med mennesker på vandring i steinalderen.

*”Vi la omgående ut på leting etter sjømonsteret”,
men det var først morgenen etter at vi lyktes i
å få et glimt av henne gjennom tåka.”*

Ved Fairy Pools ligger små kulper og fosser som små skatter innover i landskapet.

Mangersta strand var en åpenbaring i sand- og klippeformasjoner.

*"Nå føler jeg at vi er skikkelig "off the grid"
sa jeg til Mats da vi satt på fergen over til North Uist".*

En utsikt fra Mangersta som var verdt å vandre for.

"The Callanish standing stones" med sine mystiske steinformasjoner som vitner om tidlig spirituell aktivitet på øyene.

En av Skottlands mange ruiner med utsikt over en av sjøene på North Uist.

Isle of Skye byr på dramatiske fjellformasjoner og fossefall.

Mats Andersson/N

bor i Bashult utanför Jönköping. Familjen består av sambon Nina och hunden Orvar.
Inspiration: Sally Mann, Arno Rafael Minkkinen, Pennti Sammallahti, Connie Imboden, Christer Strömholm, Michael Ackerman, Anders Petersen.
Böcker: Aktuell med boken Nature Diary. Gett ut 11 böcker och jobbar just nu med den 12:e.
Meriter: Wildlife Photographer of the Year 2017, finalist kategorin svart-vitt. Wildlife Photographer of the Year 2016, vinnare kategorin svart-vitt. Totalvinnare Nordic Nature Photo Contest 2016 – Årets Nordiska naturfotograf. Årets naturfotograf i Sverige 2016 (Naturvårdsverket).
Övrigt: Art Director/Fotograf på reklambyrån Concret i Jönköping.
Utrustning: Leica M, Nikon D3, D4 och D500. Optik 14-600 mm.
Webb: matsandersson.nu